

## סוראסקי

בספריה המרכזית של אוניברסיטת תל אביב החליטו לחדש. למרות שכסף אין כל כך, אם לשפוט על פי מצב הספרים ואכסנייתם. צאצאיו של סוראסקי עברו אולי לתמוך במינהל עסקים או בתכניות לקצינים וקצינות, שלא דורשים מהם כלום ומגישים להם כיבוד בהפסקות (בדרך אל השעה-וחצי-מורה-מהחוץ שלי בגילמן – ואיפה הוא? – אני לוקחת לפעמים רוג'לנד מהשולחן הערוך). מכל מקום, החליטו להעמיד את הכסאות הישנים של הספריה למכירה במחיר מצחיק: 150 שקלים לכסא. לקחתי שניים. כסאות עץ אלון רחבים, אלגנטיים, בפרופורציות מדויקות, נוחים להפליא עם מושבם השקוע קלות ומשענת הגב הקעורה ומוטה מעט, חיבורי העץ לבדם נושאים אותם. יוסף מושלי עיצב את ריהוט העץ הנהדר של הבניין הנהדר שתיכננו נדלר, נדלר וביקסון.

חודשים אחרי שכבר היו אצלי בבית גיליתי מסטיק קשה כאבן דבוק לתחתית המושב של אחד הכסאות. לא הרבה השתנה בספריית סוראסקי מאז שהתוודעתי אליה, לפני יותר משלושים שנים. המדפים, הדלפקים, השולחנות והכסאות, מעקות המדרגות, השטיח מקיר לקיר והפטיו היפהפה שאיננו בשימוש, נראים כאילו נשאר מאז, בדיוק כמו אז, גם אם חלקם צאצאים דור שני או שלישי או רביעי. ועכשיו מחדשים אולי.

הדוגמה על קירות הבניין החיצוניים, העצומים, של הספריה נחצבה ביד. פועלים עם אזמלים עמלו עליה ימים ארוכים. ספק אם מישהו היה מעלה בדעתו לעשות את זה היום. ספק אם מישהו היה מרהט אותה היום בריהוט עבודת יד.

סוראסקי היא בעיקר הספריה של המקצועות שאיש לא רוצה לקנות, אלה ההומניים, ולכן מצמצמים ומאחדים אותם; ולכן, למרות שיש בספריה אוצרות פה ושם ואפשר לכתוב בה עבודות דוקטורט, היא אינה מעודכנת.

ועדיין, אין חלונות באולמות הקריאה של סוראסקי. הסחות הדעת – רעש מכסחת דשא, מראה של זוג מתנשק, הפגנה ברחבה המרכזית – לא טובות לדעת. כאן, בפנים, הגוף יכול להתארגן בכסאות הנוחים או בתחליפיהם מול ערמת הספרים שעל השולחן המבודד, ולהישכח, ולהניח למוח לבדו לפעול. קצת משעמם בספריה.

מיליון פריטים בערך יש על מדפיה ובמגרותיה של סוראסקי, שאפשר היה לדחוס אותם, מוכפלים ומושלשים ומרובעים, לאפס נפח וירטואלי בשום-מקום ולהראות לכולם. אבל הנה היא ניצבת שם במלוא הדרה ההילתי, מכניסה פנימה רק במשורה, לוותן יפה תואר, מסתגר ואטום.

[פורסם באקס ליבריס, ספריית וספרים, קטלוג התערוכה של חנן דה לנגה, מוזיאון תל-אביב לאמנות  
[2011]